

**Stichting WILLEM TWEE muziek
& beeldende kunst (voorheen:
Stichting Kunstencluster Willem
II Fabriek)**

te 's-Hertogenbosch

**Rapport inzake de jaarrekening 2015-2016
(periode 8 december 2015 tot en met 31
december 2016)**

Inhoudsopgave

	Pagina
Accountantsrapport	
Algemeen	2
Bestuursverslag	3
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2016	6
Staat van baten en lasten over de periode 8 december 2015 tot en met 31 december 2016	8
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	9
Toelichting op de balans per 31 december 2016	11
Toelichting op de staat van baten en lasten over de periode 8 december 2015 tot en met 31 december 2016	14
Overige gegevens	21

Aan het bestuur van
Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst
Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch

's Hertogenbosch, 22 mei 2017
ref: 1055367/SP/AHM

Geacht bestuur,

Ingevolge uw opdracht hebben wij de bij dit rapport opgenomen jaarrekening over de periode 8 december 2015 tot en met 31 december 2016 van uw stichting gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken. De jaarrekening is met het jaarverslag en de overige gegevens opgenomen in de bij deze rapportage opgenomen jaarstukken.

Algemeen

Oprichting en doel

Blijkens notariële akte d.d. 8 december 2015 is opgericht Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch.

De stichting heeft ten doel een actief en innovatief cultuurveld te bewerkstelligen door de realisatie van een kunstencuster in de Willem II Fabriek te 's-Hertogenbosch, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin.

Het eerste boekjaar, van 8 december 2015 tot en met 31 december 2016, betreft een verlengd boekjaar.

Bestuur en Raad van Toezicht

Het bestuur wordt gevormd door de heer H.V.B.M. Broeren. Hij is zelfstandig bevoegd tot het nemen van beslissingen. Hij legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht wordt gevormd door:

- de heer J.F. Heijhuijsen
- de heer M.W. van Hooft
- de heer B.S. Eigeman

Fusie

Op 2 januari 2017 heeft een fusie plaatsgevonden waarbij Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek, Stichting W2 (verdwijnde stichting) en Stichting Muziekcentrum 's-Hertogenbosch (verdwijnde stichting) zijn gefuseerd. Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek is de verkrijgende stichting en gaat verder onder de naam Stichting Willem TWEE muziek & beeldende kunst.

Bestuursverslag

In december 2015 werd de stichting Kunstencluster Willem II Fabriek opgericht. Dit jaarverslag 2016 is het eerste jaarverslag van de stichting waarin december 2015 wordt meegenomen. De stichting werd opgericht om een platform te creëren voor de beeldende kunst en muziek in de Willem II Fabriek (waar ook het poppodium W2 in gehuisvest is). Van meet af aan zijn er gesprekken gevoerd met de besturen van stichting W2 Poppodium en stichting Muziekcentrum De Toonzaal om te onderzoeken of een toekomstige fusie zinvol was.

Dit proces verliep zeer voorspoedig. In het eerste half jaar werd een beleidsplan voor de toekomst geformuleerd in samenspraak met het personeel en de besturen van de andere twee stichtingen. Ook werd een gemeenschappelijke toekomstige begroting samengesteld en vond men elkaar in de inhoudelijke uitgangspunten wat leidde tot het voornemen om per 1 januari 2017 te fuseren tot één richtingaangevend centrum voor beeldende kunst en kleinschalige muziek: één organisatie met twee locaties waar zo'n tweehonderdvijftig concerten en vijftwintig exposities en presentaties worden gerealiseerd onder de naam Willem Twee muziek en beeldende kunst. De grote voordelen daarvan werden gezien in:

- versterking van de inhoud;
- vergroting van de interdisciplinaire samenhang tussen muziek en beeldende kunst waardoor er meer dynamiek ontstaat tussen de diverse kunstvormen;
- vergroting van de publicitaire en marketingtechnische slagkracht;
- een meer stabiele organisatie waarin meer kennis wordt gedeeld;
- grotere betrokkenheid bij het gemeentelijke beleid op lange termijn;
- financieel voordeliger door synergie-effecten.

In juli 2016 hebben personeel en bestuur van alle stichtingen zich uitgesproken voor de fusie. Het tweede half jaar zijn alle voorbereidingen getroffen om de fusie ook daadwerkelijk tot stand te brengen. Per 1 januari 2017 gaat Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek in de gefuseerde organisatie verder onder de naam WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst.

Kunst exposities/projecten 2016

2016 was het tweede jaar waarin de Willem II Fabriek volgens de in 2015 opgestelde profilering en programmalijnen activiteiten en tentoonstellingen organiseerde. Er was ruimte voor lokale kunstenaars, kunstenaars buiten Den Bosch, studenten, masters en de wat meer gearriveerde kunstenaar. Ten opzichte van 2015 waren er een paar significante veranderingen. In grote lijnen is voortgeborduurd op de uitgezette programmalijnen. Daarnaast boden de nieuwe presentatie/ontmoetingsruimte de Spiegelzaal (die in november gereed was) en een tentoonstelling met internationaal bekende kunstenaars nieuwe mogelijkheden.

Er waren 11 Solo exposities, waarbij de exposities van Joris Link en Fred Geven een goed beeld en overzicht gaven van de aanwezige Bossche kwaliteit. Van de 13 groepsexposities sprong 'Investigations into the Uncanny' in het staartje van 2016, er nadrukkelijk uit. Niet alleen vanwege de bezoekersaantallen maar zeker ook vanwege de kwaliteit die te maken had met het kunnen tonen van bruiklenen uit het SMAK (Gent). De landelijke pers aandacht die we kregen genereerde een groter aantal bezoekers dan gemiddeld. Maar ook het (voor de eerste keer) artistiek samenbrengen van de vier groepsleden van de familie van der Put in de expositie 'Zelfzuchtige Genen', heeft geresulteerd in een kwalitatief goede en bijzondere tentoonstelling. 'Verwantschap' van gastcuratoren Jan Moerbeek en Jan Radersma was vooral in het Bossche kunstenveld een zeer populaire tentoonstelling waarbij de kracht van het inzetten van een eigen netwerk resulteerde in hogere bezoekersaantallen.

De 4 AV projecten waren onderdeel van het programma 'Time; Past, Present and Future' van gastprogrammeurs voor RAK (Ruimte voor Audiovisuele Kunsten): Monique van de Wijdeven en Jitske Blom.

In het kader van grafiek zijn er 2 grafiektentoonstellingen georganiseerd. Daarnaast organiseerde het Grafisch Atelier een maandelijks opening in eigen werkplaats.

Overige projecten waren 2 multidisciplinaire cross over events waaronder deelname aan Play full Arts/FAQ festival en November Music.

Ook vernoemenswaardig is het project 'De gerichte Blik' waarbij 3 kunstenaars de opdracht hebben gekregen een muurschildering te maken in het trappenhuis. Jan de Bie, Monique Broekman en Dennis Amadajais tekenden voor deze opdracht.

Ontwikkelingen

Vanaf november is de nieuwe Spiegelzaal in gebruik genomen en zijn de bezoekersaantallen aanzienlijk hoger. (week 45, zondag opening expo: Grote Ruimte: Beïnvloeding, Spiegelzaal: Marian van Esch installatie Stijn Demeulneare in het kader van Nov. Music) trok 252 bezoekers. Ook de gecombineerde openingen dragen daartoe bij.

Voor het eerst in de geschiedenis van de Willem II Fabriek is het gelukt een aansprekende tentoonstelling met internationale kunstenaars met een grote naamsbekendheid te tonen in de Willem Twee fabriek. Door het aantrekken van twee gastcuratoren; Loek Grootjan en Lars Weller, het inzetten van hun netwerk en bruiklenen van het S.M.A.K. in Gent is het mogelijk geweest een tentoonstelling te organiseren waarbij jonge, voor het merendeel onbekende kunstenaars konden meeliften op de naam & faam van de internationale kunstenaars zoals Bruce Nauman, Mike Kelly, Thomas Schütte, Mark Manders, Michael Borremans etc.

Aan de hand van gesprekken met het veld blijkt dat de ruimte voor een brede invulling die de profilering biedt, noopt tot focussen en vraagt om kadering. Met name het tonen van werk van oudere lokale kunstenaars met oeuvrewerk, maakt dat jongere kunstenaars zich niet thuis voelen in de (profilering) van de Willem Twee Fabriek. Daarmee lukt het niet voldoende een jonge doelgroep te bereiken. Ook is er behoefte aan meer frequente tentoonstellingen met (inter)nationaal bekende kunstenaars in wiens kielzog jonge talentvolle makers kunnen meeliften. Aanscherping van de profilering zal op basis van deze gegevens in 2017 plaatsvinden.

Het AV programma is wel inhoudelijk voortgezet gedurende het jaar maar de inbreng/uitvoering van de twee verantwoordelijke curatoren is na de zomervakantie stopgezet nadat bleek dat ze er niet in slaagden een jonge doelgroep bezoekers te trekken en te verbinden aan de Willem Twee. Het inzetten van eigen netwerk bleek onvoldoende goed te werken en bij de Willem Twee ontbrak het aan een duidelijke profilering waardoor er ook vanuit de organisatie geen deugdelijk stabiel netwerk kon worden aangeboden.

Jong talent

Ook een bijzondere solotentoonstelling was 'Terug naar Buiten' van Iris Hofland. Een pas afgestudeerde kunstenaar die begeleid werd in haar eerste solo tentoonstelling. Dit bleek een mooie opstap voor de ontwikkeling van haar beroepspraktijk die leidde tot een werkbijdrage voor jong talent bij het Mondriaanfonds. Andere vormen van begeleiding en coaching waren 5 talent ontwikkeling projecten/tentoonstellingen met studenten van het KW1 College, Tentoon (verbonden aan AKV|St. Joost), Apprentice/Master van Kunstpodium-T, Uitlokdag en rondleidingen met propedeuse studenten van AKV|St. Joost.

Samenwerking

waar mogelijk samengewerkt met andere culturele instellingen zoals AKV|St. Joost, November Music, Kunstpodium T, Brabants Genootschap. De huisgenoten (ateliergebruikers) hebben we ondersteund met een bijdrage in atelierroute, een solo presentatie in de Etalage die maandelijks wisselt, en 6 kunstenaars uit de Willem Twee hebben deelgenomen aan een groeps- of solo expositie dit jaar.

Organisatie

In 2016 werd de organisatie van de stichting verder opgebouwd en ingericht. Er werden sollicitatieprocedures gevoerd voor de bemensing van het gastenteam in de Spiegelzaal en voor de positie van lunchkok in de Hangop. Met behulp van de gemeente 's-Hertogenbosch kon de verbouwing van de Spiegelzaal tot stand komen en werd het café de Hangop volledig ingericht. Eind 2016 waren (exclusief de directeur) 5 mensen in dienst bij de stichting voor in totaal 2,45 fte. Verder werden diensten afgenomen van de stichting W2 Poppodium voor wat betreft de administratie, de horeca en de verhuringen. Met vrijwilligers, stagiaires en mensen die via een regeling binnen kwamen werd de exploitatie van de Hangop gerealiseerd.

exposities en bezoekers

exposities	
solo-tentoonstellingen	11
groepsexposities	13
<u>audio-visuele presentaties</u>	<u>4</u>
Totaal aantal presentaties:	28
Aantal bezoekers	5.519

Raad van toezicht

De Raad van Toezicht bestond in 2016 uit Bart Eigeman (vz), Maarten van Hooft en Joost Heijthuisen. De overige toekomstige leden van de Raad werden verzocht in 2016 maar pas aangesteld in 2017; dit om het fusieproces in dezelfde constellatie te kunnen voltooien.

Financiën

Het resultaat over 2016 was fors hoger dan begroot. Dit had verschillende oorzaken. De directe opbrengsten uit horeca bleven ten gevolge van de latere opening van de Spiegelzaal en de Hangop (het café) en de opstartfase nog ruimschoots achter. Waar in de begroting rekening was gehouden met inkomsten vanaf april werd de uiteindelijke realisatie pas in november geëffectueerd. De verhuuropbrengsten daarentegen bleken hoger dan begroot. Dit was vooral het gevolg van overheveling van de huuropbrengsten in 2015 (die bij de Atelier Beheer Stichting waren gestald) naar de rekening van de stichting. De lasten blijven achter op begroting als gevolg van de latere opening en het feit dat een deel van de begrote kosten in 2017 zal vallen.

Op basis van bovenstaande bedroeg het resultaat € 64.487, dat voor het grootste deel werd veroorzaakt door achterblijvende lasten over 2016 ten opzichte van de begroting. Deze lasten zullen naar verwachting in 2017 vallen.

Het relatief hoge resultaat 2016 wordt verwerkt ten gunste van de bestemmingsreserve voor frictie- en transitiekosten.

's-Hertogenbosch, 13 mei 2017

H.V.B.M. Broeren
Bestuurder

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek) te 's-Hertogenbosch

Balans per 31 december 2016

(na voorstel resultaatbestemming)

		<u>31-12-2016</u>	
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa			
Verbouwing foyer	1	33.309	
Inventarissen		<u>19.388</u>	
			52.697
Vlottende activa			
Vorderingen			
Debiteuren	2	3.326	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3	18.315	
Overige vorderingen en overlopende activa	4	<u>7.844</u>	
			29.485
Liquide middelen	5		46.570
Totaal			<u><u>128.752</u></u>

	<u>31-12-2016</u>	
	€	€
PASSIVA		
Stichtingsvermogen	6	
Bestemmingsreserv frictie- en transitiekostene		64.487
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	7	30.761
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8	8.949
Overige schulden en overlopende passiva	9	<u>24.555</u>
		64.265
Totaal		<u><u>128.752</u></u>

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek)
te 's-Hertogenbosch

Staat van baten en lasten over 2016

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
<u>Baten</u>		
Directe opbrengsten	628	36.120
Subsidies	302.675	262.358
Verhuringen	57.731	23.800
Som der baten	<u>361.034</u>	<u>322.278</u>
<u>Beheerslasten</u>		
Loonkosten werknemers kantoor	53.321	77.646
Overige personeelskosten	88.519	51.700
Afschrijvingskosten inventaris	3.313	8.000
Kantoorkosten	2.128	2.300
Overige beheerslasten	36.058	32.850
Totaal	<u>183.339</u>	<u>172.496</u>
<u>Activiteitenlasten</u>		
Expositiekosten	58.282	104.800
Kosten zaal & foyer (huisvesting)	13.013	5.200
Kosten zaal & foyer (exploitatiekosten)	705	2.300
Publiciteitskosten/marketing	9.364	8.750
Overige concertkosten	23.936	8.550
Loonkosten werknemers - oproep	1.018	
Horeca-inkopen (inclusief verhuur)	6.890	19.586
Totaal	<u>113.208</u>	<u>149.186</u>
Som der lasten	296.547	321.682
Saldo	<u>64.487</u>	596
Dotatie bestemmingsreserve	64.487	-
Dotatie algemene reserve	-	<u>596</u>

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek) te 's-Hertogenbosch

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen, in het bijzonder de bepalingen van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine Organisaties-zonder-Winststreven.

Vergelijkende cijfers

Het eerste boekjaar van de stichting loopt van 8 december 2015 tot en met 31 december 2016. Derhalve zijn er geen vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch, bestaan voornamelijk uit het bewerkstelligen van een actief en innovatief cultuurveld door de realisatie van een kunstencluster in de Willem II Fabriek te 's-Hertogenbosch, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vennootschap.

Eigen vermogen

De bestemmingsreserve ziet op onderdelen van de algemene reserves waaraan een specifiek bestedingsdoel is toegekend.

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek)
te 's-Hertogenbosch

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen.

Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten

De baten betreffen de opbrengst voor de aan derden verleende diensten onder aftrek van de over de omzet geheven belastingen.

Subsidies

Investeringsubsidies in verband met de aanschaf van vaste activa worden gepassiveerd op de desbetreffende investeringen. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de betreffende materiële vaste activa.

Toelichting op de balans per 31 december 2016

Activa

Vaste activa

1 Materiële vaste activa

	<i>Verbouwing Inventarissen foyer</i>		<i>Totaal</i>
	€	€	€
Boekwaarde per 8 december 2015	-	-	-
<u>Mutaties</u>			
Afschrijvingen	-1.698	-1.615	-3.313
Investeringen	35.007	21.003	56.010
Saldo mutaties	33.309	19.388	52.697
<u>Stand per 31 december 2016</u>			
Aanschaffingswaarde	35.007	21.003	56.010
Cumulatieve afschrijvingen	-1.698	-1.615	-3.313
Boekwaarde per 31 december 2016	33.309	19.388	52.697
Afschrijvingspercentages	10%	20%	

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek)
te 's-Hertogenbosch

Vlottende activa

Vorderingen

31-12-2016

€

2 *Debiteuren*

Debiteuren

3.326

Een voorziening voor dubieuze debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.

31-12-2016

€

3 *Belastingen en premies sociale verzekeringen*

Omzetbelasting

18.315

31-12-2016

€

4 *Overige vorderingen en overlopende activa*

Vooruitbetaalde kosten

7.844

31-12-2016

€

5 Liquide middelen

Rabobank

46.453

Kas

117

46.570

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek) te 's-Hertogenbosch

Passiva

6 Stichtingsvermogen

	<i>Bestemmingsreserve frictie- en transitiekosten</i>	€
Stand per 8 december 2015		-
Uit resultaatverdeling		64.487
Stand per 31 december 2016		<u>64.487</u>

De bestemmingsreserve voor frictie- en transitiekosten is middels een besluit van het bestuur gevormd. In de begroting 2016 zijn verwachtingen en aannames gemaakt met betrekking tot de exploitatie van de vergaderkamers, de Hangop en de Spiegelzaal. Deze activiteiten zullen naar verwachting qua kosten en opbrengsten in 2017 op het resultaat drukken en dan zal de bestemmingsreserve worden aangewend.

Kortlopende schulden

	<u>31-12-2016</u>	€
<i>7 Schulden aan leveranciers en handelskredieten</i>		
Crediteuren	<u>30.761</u>	
	<u>31-12-2016</u>	€
<i>8 Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Pensioenen	6.826	
Loonheffing	2.123	
	<u>8.949</u>	
	<u>31-12-2016</u>	€
<i>9 Overige schulden en overlopende passiva</i>		
Nog te betalen accountantskosten	12.941	
Vooruitontvangen bijdragen	8.843	
Vakantiegeld	2.771	
	<u>24.555</u>	

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek)
te 's-Hertogenbosch

**Toelichting op de staat van baten en lasten over de periode 8 december 2015 tot
en met 31 december 2016**

Baten

	<u>2016 Begroting 2016</u>	
	€	€
Directe opbrengsten	628	36.120
Subsidies	302.675	262.358
Verhuringen	57.731	23.800
Totaal	<u>361.034</u>	<u>322.278</u>

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Directe opbrengsten		
Horeca	628	36.120
Totaal	<u>628</u>	<u>36.120</u>

Doordat de Spiegelzaal en het daarbij horende Hangop (café) pas in november open konden gaan,
door een verlate verbouwing, zijn er nog nauwelijks inkomsten gerealiseerd.

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek)
te 's-Hertogenbosch

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Subsidies		
Gemeente activiteiten	156.949	-
Gemeente professionele en culturele activiteiten	120.000	-
Gemeente frictiekosten fusie	15.000	-
Incidentele subsidies	8.726	-
Sponsoring	2.000	-
Totaal	<u>302.675</u>	<u>262.358</u>

De gemeentelijke subsidies zijn verstrekt onder de voorwaarden van de Algemene Wet bestuursrecht, de Algemene subsidieverordening 's-Hertogenbosch (ASV) en de subsidieafspraken die met de organisatie individueel zijn gemaakt. De jaarrekening 2016 voorzien van een controleverklaring van een onafhankelijke accountant dient samen met een inhoudelijk activiteitenverslag van het bestuur als verantwoording voor de jaarlijkse subsidie.

Onder de gemeente activiteiten is een subsidie van € 19.500 opgenomen welke is ontvangen voor boekjaar 2015. Echter omdat er sprake is van een verlengd boekjaar is deze opgenomen in het eerste boekjaar 2016. Hiervan is € 4.500 is doorgestort naar Stichting W2 en besteed aan het doel van de subsidie.

De incidentele subsidies bestaan voornamelijk uit subsidies waar geen specifieke voorwaarden aan ten grondslag liggen.

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Verhuringen		
Opbrengsten uit verhuur	57.358	19.000
Horeca bij verhuur	373	4.800
Totaal	<u>57.731</u>	<u>23.800</u>

De verhuringen zijn hoger dan begroot, omdat de huurinkomsten 2015 van de Atelier Beheer Stichting in boekjaar 2016 van Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek zijn verantwoord.

Beheerslasten

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Loonkosten werknemers kantoor	53.321	77.646
Overige personeelskosten	88.519	51.700
Afschrijvingskosten inventaris	3.313	8.000
Kantoorkosten	2.128	2.300
Overige beheerslasten	36.058	32.850
Totaal	<u>183.339</u>	<u>172.496</u>

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek)
te 's-Hertogenbosch

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Loonkosten werknemers kantoor		
Salarissen	40.490	-
Sociale lasten	6.647	-
Pensioenlasten	3.413	-
Mutatie reservering vakantiegeld	2.771	-
Totaal	<u>53.321</u>	<u>77.646</u>

Doordat de Spiegelzaal en de Hangop pas in oktober gereed waren, is het personeel ook pas in het najaar aangesteld. De kosten voor de coördinator/curator (Ivonne van der Velden) zijn hier wel opgenomen, waar echter de kosten voor het curatorschap onder de expositiekosten zou moeten vallen (die hierdoor weer wat lager uitkomen). Verder zijn hier de kosten begroot van los ingehuurd personeel die onder overige personeelskosten zijn verantwoord, waardoor de overige personeelskosten hoger uitvielen.

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Overige personeelskosten		
Interim directie	46.800	-
Inhuur derden	39.340	-
Reis- en verblijfkosten	901	-
Opleiding personeel	625	-
Wervingskosten	209	-
Kantinekosten (beperkt aftrekbaar)	201	-
Parkeerkosten (vergunning)	27	-
Overige personeelskosten	416	-
Totaal	<u>88.519</u>	<u>51.700</u>

Hier zijn kosten verantwoord die in de begroting zijn opgenomen onder loonkosten werknemers. Dit vooral omdat in het eerste half jaar er sprake was van ingehuurd personeel dat in de tweede helft van het jaar werd vervangen door personeel in dienstverband.

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Afschrijvingskosten inventaris		
Afschrijvingskosten gebouwen	1.698	-
Afschrijvingskosten inventaris	683	-
Afschrijvingskosten keukeninventaris	932	-
Totaal	<u>3.313</u>	<u>8.000</u>

Investerings zijn vooral in de tweede helft van 2016 gedaan waardoor de afschrijving lager uitviel.

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek)
te 's-Hertogenbosch

Kantoorkosten

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Telefonie en internet	1.654	-
Kantoorbenodigdheden	323	-
Porti algemeen	151	-
Totaal	<u>2.128</u>	<u>2.300</u>

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Overige beheerslasten		
Administratiekosten	15.067	-
Accountantskosten	9.450	-
Advieskosten	6.840	-
Contributies / abonnementen	1.288	-
Klein inventaris	1.001	-
Systeembeheer / software (automatisering)	925	-
Verzekeringen algemeen	796	-
Relatiegeschenken	187	-
Bankkosten	154	-
Overige algemene kosten	350	-
Totaal	<u>36.058</u>	<u>32.850</u>

Gemiddeld aantal werknemers

In het verslagjaar waren gemiddeld 1,2 personeelsleden bij de stichting werkzaam.

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek)
te 's-Hertogenbosch

Activiteitenlasten

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Expositiekosten	58.282	104.800
Kosten zaal & foyer (huisvesting)	13.013	5.200
Kosten zaal & foyer (exploitatiekosten)	705	2.300
Publiciteitskosten/marketing	9.364	8.750
Overige concertkosten	23.936	8.550
Loonkosten werknemers - oproep	1.018	-
Horeca-inkopen (inclusief verhuur)	6.890	19.586
Totaal	<u>113.208</u>	<u>149.186</u>

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Expositiekosten		
Kosten expositie	57.285	-
Uitkoopsommen artiesten	997	-
Totaal	<u>58.282</u>	<u>104.800</u>

Diverse begrootte kosten voor de exposities in 2016 waren in 2015 door de gemeente vooruitbetaald (vóór de oprichting van de stichting). Ook hebben diverse exposities in de expositieruimte naast de ingang geen doorgang kunnen vinden door de verbouwingsperikelen van de Spiegelzaal en de Hangop. Tot slot zijn veel kosten van exposities onder overige expositiekosten verantwoord.

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Kosten zaal & foyer (huisvesting)		
Onderhoud zaal & inventaris	9.960	-
Verzekeringen	1.104	-
Huur	656	-
Schoonmaak zaal & foyer	211	-
Klein inventaris foyer	110	-
Overige huisvestingskosten	972	-
Totaal	<u>13.013</u>	<u>5.200</u>

De verbouwing van de Spiegelzaal heeft veel extra kosten met zich meegebracht die niet konden vallen onder bouwbudget dat de gemeente ter beschikking stelde.

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek)
te 's-Hertogenbosch

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Kosten zaal & foyer (exploitatiekosten)		
Techniek kosten	555	-
Huur apparatuur	150	-
Totaal	<u>705</u>	<u>2.300</u>

Door de late oplevering van de Spiegelzaal kon deze ook amper worden geëxploiteerd waardoor de kosten ook lager waren.

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Publiciteitskosten/marketing		
Publiciteitskosten	6.210	-
Website/publiciteit	2.680	-
Reclame en advertentiekosten	377	-
Drukwerk Activiteiten	97	-
Totaal	<u>9.364</u>	<u>8.750</u>

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Overige expositiekosten		
Overige expositiekosten	21.977	-
Vrijwilligerskosten	1.959	-
Totaal	<u>23.936</u>	<u>8.550</u>

Afhankelijk van het soort expositie zijn de kosten zeer gevarieerd. In dit jaar zijn sommige expositiekosten (huren van steigers voor de muurschilderingen, extra beveiliging, vervoer en opbouwkosten voor de prominente expositie aan het eind van het jaar, et cetera) verantwoord onder 'overige expositiekosten' waar ze ook onder de 'expositiekosten' genomen hadden kunnen worden. Die post viel lager uit terwijl de post overige kosten hoger uitviel.

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Loonkosten werknemers - oproepkrachten		
Salarissen	1.018	-
Totaal	<u>1.018</u>	<u>-</u>

Doordat de aanname van het personeel meer tijd kostte dan verwacht is extra personeel ingehuurd.

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek)
te 's-Hertogenbosch

	<u>2016</u>	<u>Begroting 2016</u>
	€	€
Horeca-inkopen (inclusief verhuur)		
Horeca-inkoop	6.890	-
Totaal	<u>6.890</u>	<u>19.586</u>

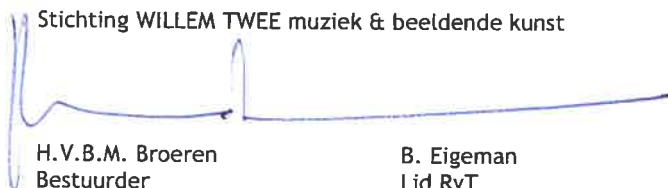
De late oplevering van de Spiegelzaal en Hangop zijn de reden van lagere inkopen dan begroot.
Er kon nagenoeg geen omzet worden gegenereerd waardoor ook de horeca-inkopen lager uitvielen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 2 januari 2017 heeft een fusie plaatsgevonden waarbij Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek, Stichting W2 (verdwijnde stichting) en Stichting Muziekcentrum 's-Hertogenbosch (verdwijnde stichting) zijn gefuseerd. Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek is de verkrijgende stichting en gaat verder onder de naam Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst.

's-Hertogenbosch, 13 mei 2017

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst

H.V.B.M. Broeren
Bestuurder

B. Eigeman
Lid RvT

J. Heijthuijsen
Lid RvT

M. van Hoof
Lid RvT

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen: Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek)
te 's-Hertogenbosch

Overige gegevens

Accountants

Aan de directie en het bestuur van
Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende
kunst

Baker Tilly Berk N.V.
Pettelaarpark 62
Postbus 1120
5200 DB 's-Hertogenbosch
T: +31 (0)73 613 16 86
F: +31 (0)73 614 52 90
E: denbosch@bakertillyberk.nl
KvK: 24425560
www.bakertillyberk.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Willem TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek) te 's-Hertogenbosch gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Willem TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek) per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Willem TWEE muziek & beeldende kunst (voorheen Stichting Kunstencluster Willem II Fabriek) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Accountants

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

's-Hertogenbosch, 23 mei 2017
Baker Tilly Berk N.V.

drs. M. de Rouw RA